

Оглядове досьє **щодо аналізу стану нормативно-правового регулювання питань** **запобігання іноземному впливу в Україні***

Анотація. В оглядовому досьє розглядаються питання законодавчого регулювання запобігання іноземному впливу в Україні. Охарактеризовано стан нормативно-правового регулювання питань іноземного втручання. Названо передумови запровадження механізму протидії іноземному впливу.

Основна частина.

Фундаментальними національними інтересами України визначені державний суверенітет і територіальна цілісність, демократичний конституційний лад, недопущення втручання у внутрішні справи України.

Протидія російській агресії, яка відбувається у формі зовнішнього втручання та гібридної війни, у тому числі й маніпулювання інформацією, засвідчила системність випадків іноземного втручання у діяльність нашої держави.

Так, з метою забезпечення національної безпеки та громадського порядку в період дії в Україні правового режиму воєнного стану Рада національної безпеки і оборони України Рішенням від 18 березня 2022 року, введеним в дію Указом Президента України від 19 березня 2022 року № 153/2022, призупинила на період дії воєнного стану будь-яку діяльність в Україні низки політичних партій з огляду на їх антиукраїнську політичну та організаційну діяльність, пропаганду війни, публічні заяви й заклики до зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, реальні загрози порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, а також дії, спрямовані на незаконне захоплення державної влади, демонстрацію проявів колабораціонізму, насильства, зважаючи на програмні та статутні цілі, що містять антиукраїнську позицію, поширення відомостей про виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України (діяльність 16 проросійських політичних партій в Україні заборонена судом і відповідні рішення вже набрали чинності¹).

Триваючим актом втручання іноземної держави в державну інформаційну політику України варто визнати поширення проросійської пропаганди та політичних наративів через окремі телеканали й соціальні мережі.

Прикладом іноземного втручання в діяльність медіа в Україні є робота інтернет-видання «Страна.ua». Інформаційним контентом цього інтернет-видання є: виключно російськомовна версія та орієнтація на «спільний культурний простір»; критика будь-яких проукраїнських ініціатив – декомунізації, дерусифікації освіти і медіа тощо; дискредитація правих і націоналістичних політичних організацій, зокрема звинувачення в неонацизмі, антисемітизмі; історичні фейки про українських націоналістів; атаки на

¹ URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/valeriya-kolomiets-pravo-ukraintsiv-na-bezpeku-ta-suverenitet-derjavi-prevalyue-nad-pravom-politichnih-diyachiv-vislovyuvati-svoyu-prorosiysku-pozitsiyu>

Православну церкву України; розпалювання ненависті проти організацій громадянського суспільства; агресивна антизахідна риторика; участь у кампанії «*Мы без России пропадём*», у межах якої українські підприємства вимагали від влади «відродити економічні зв'язки з Росією»².

До зазначених суб'єктів інформаційної діяльності двічі застосовувалися персональні спеціальні економічні й інші обмежувальні заходи (санкції). Зокрема, відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20.08.2021 р. «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», уведеного в дію Указом Президента України від 20.08.2021 р. № 376/2021³, застосовано санкції, що відповідають принципам їх застосування, встановленим Законом України «Про санкції», строком на три роки до фізичних осіб: Гужви Ігоря Анатолійовича, Солнцевої Ганни Володимирівни, Лукашиної Любові Юріївни та юридичних осіб: товариств з обмеженою відповідальністю «Ласмак», «Маджері», «Смарт медіамережа». Рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 30.12.2021 р. «Про внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», уведеним у дію Указом Президента України від 16.02.2022 р. № 57/2022⁴, розширено додаткові обмежувальні санкції до згаданих фізичних та юридичних осіб, зокрема, відбулося: блокування інтернет-провайдером доступу до вебресурсів / сервісів, розміщених на доменах та субдоменах *strana.ua*, *strana.news*, *strana.one*, *strana.digital*, *strana.today*, інших вебресурсів / сервісів, які забезпечують доступ до порталу Страна.ua (товарного знака, його графічного відтворення), вебресурсу / сервісу, аналогічного (ідентичного) за змістом; обмеження провайдерами електронних послуг (службами соціальних мереж) доступу з території України до контенту, розміщеного на вебсторінках / каналах *Facebook.com/gazetastranaua*, *@strana.ua*, *vk.com/stranaua*, *ok.ru/stranaua*. 28.09.2022 р. на вебсайті Офіційного інтернет-представництва Президента України зареєстровано електронну петицію 22/164952-еп «Забезпечити належне блокування і повне припинення співпраці держорганів із проросійським виданням *strana ua*», яка набрала більше 25 тис. голосів⁵.

Відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України від 02.02.2021 р. «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», уведеного в дію указом Президента

² Як проросійські медіа в Україні змінили риторику та чим пропаганда Кремля «годує» росіян. URL: <https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplyvi/post/29647/2022-06-13-yak-prorosiyski-media-v-ukraini-zminyly-rytoryku-ta-chym-propaganda-kremlya-goduie-rosiyan/>

³ Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України від 20 серпня 2021 року № 376/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3762021-39745>

⁴ Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України №57/2022 від 16 лютого 2022 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/572022-41373>

⁵ Електронна петиція 22/164952-еп. Автор (ініціатор): Балан Роман Олександрович. Дата оприлюднення: 28 вересня 2022. Дата відповіді: 16 листопада 2022. Вебсайт Офіційного інтернет-представництва Президента України. URL: <https://petition.president.gov.ua/petition/164952>

України від 02.02.2021 р. № 43/2021⁶, застосовано персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) строком на 5 років до каналів: «112-Україна», NewsOne, ZIK – «Новий формат», «Аріадна ТВ», «ТВ Вибір», «Партнер ТВ» та «Лідер ТВ», «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «112-ТВ», «НОВИНИ 24 ГОДИНИ», «Нові комунікації». Санкції проти телеканалів передбачають: блокування активів; запобігання виведенню капіталів за межі України; зупинення виконання економічних та фінансових зобов'язань; анулювання або зупинення ліцензій та інших дозволів, одержання (наявність) яких є умовою для здійснення певного виду діяльності; заборона користування радіочастотним ресурсом України; припинення надання послуг з ретрансляції / розповсюдження телепрограм / надання телекомунікаційних послуг і використання телекомунікаційних мереж загального користування та інші.

До тривалого акту втручання іноземних держав слід віднести функціонування мережі проросійських громадських організацій на території України, більшість із них була створена у 2009–2010 роках та фінансувалася урядовими структурами Росії. Після 2014 року більшість таких організацій припинила або призупинила свою роботу, а щодо деяких було вжито відповідні заходи протидії з боку державних органів України та української громадськості⁷.

Окремі організації після 2014 року продовжували здійснювати свою діяльність, наприклад, ВГО «Руський Рух України» у Львові, ГО «Культурно-мовне рівноправ'я» (м. Харків), «Русское Вече» тощо⁸.

В Україні функціонує Українська православна церква московського патріархату (УПЦ МП), яка є частиною Російської православної церкви на території України. Правоохоронними органами України встановлено непоодинокі випадки втручання Росії в релігійне життя України саме через діяльність УПЦ МП. До одного із численних актів втручання слід віднести виявлений факт протиправної діяльності очільника однієї з єпархій УПЦ МП, який здійснював умисні дії, спрямовані на розпалювання релігійної ворожнечі й образу почуттів громадян у зв'язку з їхніми релігійними переконаннями. Відповідні матеріали, зокрема, були розміщені на особистому сайті священника⁹. Встановлено, що очільник єпархії підготував пропагандистські листівки, в яких виправдовував збройну агресію Росії й тимчасову окупацію східних і південних районів України¹⁰.

⁶ Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 лютого 2021 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України від 2 лютого 2021 року № 43/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/432021-36441>

⁷ Громадські організації: як ще один фронт гібридної війни Росії. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2803059-gromadski-organizacii-ak-se-odin-front-gibridnoi-vijni-rosii.html>

⁸ URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2803059-gromadski-organizacii-ak-se-odin-front-gibridnoi-vijni-rosii.html>

⁹ СБУ: митрополиту однієї з єпархій УПЦ (МП) повідомили про підозру. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-sbu-upts/32118956.html>

¹⁰ СБУ повідомила про нові підозри митрополиту на Вінниччині, який виправдовував російську агресію. URL: <https://df.news/2022/11/18/sbu-povidomyla-pro-novi-pidozry-mytropolitu-na-vinnychchyni-iyakj-vypravdovuvav-rosijsku-ahresiiu>

Окрім того, на території та у приміщеннях, що використовуються цією релігійною організацією, було виявлено літературу, в якій заперечується існування українського народу, його мови, право України на державність і, навпаки, наголошується, що це нібито штучно створена держава. Правоохоронцями знайдено брошури та книжки ксенофобського й ненависницького змісту з образливими вигадками про інші національності та релігії. Виявлена література переважно російського авторства й виготовлена російськими друкарнями¹¹.

Верховна Рада України відповідно до Постанови «Про схвалення пропозицій щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) до представників Російської православної церкви» від 31.05.2022 р. № 2288-IX констатувала, що представники Російської православної церкви неодноразово публічно підтримували збройну агресію Російської Федерації проти України, геноцид Українського народу та депортацію українців.

23.01.2023 р. Указом Президента України введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23.01.2023 р. «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)». Ухваленим рішенням запроваджено санкції проти 22 російських духовних осіб, зокрема проти 21 представника Російської православної церкви, а також голови Духовної ради російського Об'єднаного союзу християн віри євангельської (п'ятидесятників).

Правові та організаційні засади запобігання іноземному втручання визначені в Законі України «Про національну безпеку України»¹² та конкретизовані у спеціальних законах: «Про Службу безпеки України», «Про розвідку», «Про Службу зовнішньої розвідки України», «Про боротьбу з тероризмом», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про контррозвідувальну діяльність», «Про Державне бюро розслідувань».

Стратегія національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни», затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020¹³, визначила головні на той час загрози, які лише ускладнилися з початком повномасштабної агресії Російської Федерації проти України 24 лютого 2022 року: для відновлення свого впливу в Україні Російська Федерація, продовжуючи гібридну війну, системно застосовує політичні, економічні, інформаційно-психологічні, кібер- і воєнні засоби.

Стратегією визначені пріоритетні завдання правоохоронних, спеціальних, розвідувальних та інших державних органів відповідно до їх компетенції:

¹¹ «Велика кількість антиукраїнських матеріалів» – СБУ про останні знахідки в приміщеннях УПЦ (МП). URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-sbu-obshuky-upts-mp-ivano-frankivska-ternopilska-oblasti/32152216.html>

¹² Про національну безпеку України. Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#top>

¹³ Стратегія національної безпеки України «БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ – БЕЗПЕКА КРАЇНИ»: Затверджено Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>

– активна та ефективна протидія розвідувально-підривній діяльності, спеціальним інформаційним операціям та кібератакам, російській та іншій підривній пропаганді;

– запобігання, виявлення та припинення проявів сепаратизму, тероризму, екстремізму, припинення діяльності незаконних збройних формувань, політично мотивованого насильства та інших зазіхань на конституційний лад;

– отримання повної і достовірної упереджувальної інформації про ситуацію в Україні та світі, протидія зовнішнім загрозам національній безпеці України, сприяння реалізації національних інтересів України.

Політика держави з контррозвідувальної діяльності передбачає попередження, своєчасне виявлення і запобігання зовнішнім та внутрішнім загрозам безпеці України, припинення розвідувальних, терористичних та інших протиправних посягань спеціальних служб іноземних держав, а також організацій, окремих груп та осіб на державну безпеку України, усунення умов, що їм сприяють, та причин їх виникнення¹⁴.

Традиційно на боротьбу з іноземним втручанням спрямована діяльність розвідувальних і контррозвідувальних структур: Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, які здійснюють контррозвідувальні заходи з метою попередження, виявлення, припинення й розкриття будь-яких форм розвідувально-підривної діяльності проти України¹⁵. Контррозвідка СБУ протидіє численним спробам вербування громадян України ворожими спецслужбами, які намагаються використовувати українців для збору розвідданих.

Оскільки зовнішні впливи можуть здійснюватися іноземними суб'єктами (державними і приватними) на усі сфери суспільного життя як прямо, так і опосередковано, із різною метою, то й механізми протидії таким впливам повинні бути комплексними, зокрема, через застосування антикорупційного законодавства та законодавства про санкції.

Попри те, що в чинному законодавстві відсутнє визначення терміну «втручання в політичне, соціальне та економічне життя демократичних держав» або інше, яке б мало подібний зміст, пунктом 1 частини 3 статті 3 Закону України «Про національну безпеку України» до фундаментальних національних інтересів України віднесено державний суверенітет і територіальну цілісність, демократичний конституційний лад, *недопущення втручання у внутрішні справи України*.

Поточні та прогнозовані загрози національній безпеці й національним інтересам України, з урахуванням зовнішньополітичних та внутрішніх умов, визначено у відповідних стратегіях, а саме:

¹⁴ Про контррозвідувальну діяльність: Закон України від 26.12.2002 № 374-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-15#Text>

¹⁵ Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>

- Стратегії національної безпеки України¹⁶;
- Стратегії воєнної безпеки України¹⁷;
- Стратегічному оборонному бюлетні України¹⁸;
- Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України¹⁹;
- Стратегії кібербезпеки України²⁰.

Зазначені нормативні акти окреслюють чинники, що становлять загрозу національній безпеці та національним інтересам України, які існують на глобальному, регіональному й національному рівнях: поширення міжнародного тероризму та міжнародної злочинності, агресія з боку Російської Федерації, окупація частини територій України, деструктивна пропаганда, корупція тощо.

При цьому, пунктом 46 Стратегії національної безпеки України передбачено, що громадянин має відчувати себе у безпеці. Україна рішуче налаштована на утвердження конституційного принципу верховенства права, рівності усіх перед законом. З метою реалізації конституційних принципів індивідуальної юридичної відповідальності та невідворотності покарання держава буде, зокрема, утверджувати принцип нульової толерантності до корупції, забезпечувати ефективну діяльність органів, які запобігають корупції та протидіють корупційним правопорушенням. Водночас, щодо унормування правовідносин, пов'язаних із корупційною складовою, в Україні наразі не встановлено особливостей законодавчого регулювання, якщо корупційне порушення відбулося за участі іноземної особи (зокрема, шляхом підкупу посадових осіб України).

До основних реформ, які відбулися в Україні за останні роки в цьому напрямі, належать такі.

Для гарантування безпеки й захисту, у тому числі від «зовнішнього втручання», в Україні була створена відповідна система органів. Після Революції Гідності прийнято антикорупційний пакет законів та створено нову кількарівневу антикорупційну систему, яка складається як зі спеціалізованих антикорупційних органів (займаються формуванням і моніторингом антикорупційної політики, розслідуванням та розглядом корупційних справ, які стосуються високопосадовців і великих сум коштів, що потребує профільної експертизи та ресурсів), так і залучених (тобто таких, які в межах своїх повноважень також можуть здійснювати низку антикорупційних заходів і підсилювати антикорупційну систему).

1-й рівень антикорупційної політики включає превентивну функцію і полягає у формуванні політики й запобіганні корупції. Спеціалізований антикорупційний орган, створений в Україні для виконання цієї функції, – це Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК).

¹⁶ Стратегія національної безпеки України, затверджена указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>

¹⁷ Стратегія воєнної безпеки України, затверджена указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>

¹⁸ Стратегічний оборонний бюлетень України, затверджений Указом Президента України від 17 вересня 2021 року № 473/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4732021-40121>

¹⁹ Стратегія розвитку оборонно-промислового комплексу України, затверджена указом Президента України від 20 серпня 2021 року № 372/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/372/2021#Text>

²⁰ Стратегія кібербезпеки України, затверджена Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4472021-40013>

Залучені органи:

Верховна Рада України – прийняття закону, яким затверджується Антикорупційна стратегія; проведення тематичних парламентських слухань, антикорупційної експертизи законопроектів (у Комітеті з питань антикорупційної політики);

Кабінет Міністрів України – затвердження Державної програми з виконання Антикорупційної стратегії;

Міністерство юстиції України – здійснення антикорупційної експертизи нормативно-правових актів, окрім проектів законів.

2-й рівень антикорупційної політики включає оперативну функцію, яка полягає у розслідуванні корупційних та пов'язаних із ними правопорушень.

Спеціалізовані органи, відповідальні за виконання цієї функції: Національне антикорупційне бюро України; Спеціалізована антикорупційна прокуратура; Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА).

Залучені органи: Державне бюро розслідувань, Національна поліція, Служба безпеки України, Бюро економічної безпеки України.

3-й рівень антикорупційної політики включає судову функцію, основним завданням якої є притягнення до відповідальності винних осіб.

Спеціалізовані органи, створені в Україні для виконання цієї функції: Вищий антикорупційний суд (ВАКС); органи судової системи: місцеві загальні суди, апеляційні суди, Верховний Суд. Серед їх завдань – судовий розгляд кримінальних проваджень щодо вчинення корупційних та пов'язаних із ними кримінальних правопорушень (досудове розслідування в яких здійснювали відповідні підрозділи НП, ДБР, СБУ); розгляд справ за адміністративними протоколами, складеними НАЗК та поліцією; розгляд справ про притягнення до цивільно-правової відповідальності за корупційні правопорушення.

З метою створення механізму невідкладного й ефективного реагування на наявні та потенційні загрози національним інтересам і національній безпеці України, у тому числі протидії поширенню неправдивої інформації з боку іноземних держав, парламентом прийнято Закон України «Про санкції» від 14.08.2014 р. №1644-VII. Законом визначено перелік підстав для застосування санкцій, види санкцій, процедурний механізм застосування, скасування та внесення змін до санкцій. Передбачено, що рішення щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій приймається Радою національної безпеки і оборони України, вводиться в дію указом Президента України.

Загрозливе поширення проросійської пропаганди й неправдивої чи оманливої інформації, зокрема, у соціальних мережах стало головним чинником для блокування низки російських інтернет-сервісів в Україні. Правовою підставою для блокування стало введення додаткових санкцій України щодо Росії Указом Президента України № 133/2017 від 15.05.2017 р. «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)». Вказане Рішення містить вимогу блокування інтернет-провайдерів доступу до вебресурсів інтернет-компаній «Однокласники», «Mail.ru», «ВКонтакте», «Яндекс», «Лабораторія Касперського» тощо. Протягом

останніх шести років Рада національної безпеки і оборони України прийняла низку рішень щодо застосування такого виду обмежувальних заходів. Сьогодні згадана заборона поширюється на ще понад 500 ресурсів. Переважно, це пропагандистські державні російські медіа, сторінки силових структур та органів окупаційної влади Криму, квазімедіа окупованих міст Донецької та Луганської областей тощо.

З урахуванням того, що іноземне втручання здійснюється, зокрема, через маніпулювання інформацією та використання дезінформації²¹, одним із заходів протидії є створення протягом 2021 року таких державних інституцій у сфері інформаційної безпеки: Центр протидії дезінформації як робочий орган Ради національної безпеки і оборони України, що забезпечує, зокрема, здійснення заходів щодо протидії поточним і прогнозованим загрозам національній безпеці та національним інтересам України в інформаційній сфері, ефективної протидії пропаганді, деструктивним дезінформаційним впливам та кампаніям, недопущення маніпулювання громадською думкою²²; Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при Міністерстві культури та інформаційної політики України як один із механізмів протидії дезінформації спільними зусиллями держави й громадянського суспільства, фокус діяльності якого становить комунікаційна протидія зовнішнім загрозам, передусім інформаційним атакам Російської Федерації²³, об'єднання зусиль держави та громадських організацій у боротьбі з дезінформацією, оперативне реагування на фейки, а також промоція українських наративів.

Крім того, на державному рівні започаткована перша спільна комунікаційна кампанія у партнерстві Міністерства закордонних справ України, Міністерства культури та інформаційної політики України, Міністерства закордонних справ Естонської Республіки, а також EUvsDisinfo – проект Оперативної робочої групи зі стратегічних комунікацій Європейської служби зовнішньополітичної діяльності. «Nations Against Disinformation» – ініціатива, спрямована на підвищення рівня обізнаності про небезпеку дезінформації та подолання її негативних наслідків для суспільства. У рамках ініціативи плануються спільні міжнародні кампанії, проведення заходів, конференцій, вебінарів і майстер-класів для обміну найкращими практиками протидії дезінформації.

Одним із ключових міжнародних документів у сфері протидії іноземному впливу є Конвенція про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних комерційних угодах, прийнята Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD) 21 листопада 1997 року. Конвенція належить до антикорупційних стандартів, дотримання яких необхідне для набуття членства держави в Європейському Союзі.

²¹ European Parliament resolution of 9 March 2022 on foreign interference in all democratic processes in the European Union, including disinformation (2020/2268(INI)). URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0064_EN.html

²² Питання Центру протидії дезінформації. Указ Президента України № 187/2021 від 07.05.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/2021#Text>. Офіційний сайт Центру протидії дезінформації при РНБО. <https://cpd.gov.ua/#>

²³ Презентовано Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/prezentovano-centr-strategichnih-komunikacij-ta-informacijnoyi-bezpeki>. Офіційний сайт Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при Міністерстві культури та інформаційної політики України. URL: <https://spravdi.gov.ua/pro-nas/>

Наразі Україна не є членом Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) і не ратифікувала Конвенцію про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних комерційних угодах. У липні 2022 року під час Міжнародної конференції з питань відновлення України в Лугано Україна подала заявку щодо набуття членства в ОЕСР та почала переговори про вступ до цієї організації. У лютому 2023 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо привілеїв, імунітетів і пільг, наданих Організації та Офісу Організації в Україні»²⁴, створивши правові умови для офіційного започаткування діяльності Офісу ОЕСР у Києві, який функціонуватиме до 2026 року задля надання підтримки нашій державі під час повоєнного відновлення.

Висновки.

Основними напрямками політики запобігання загрозам іноземного впливу є активна та ефективна протидія розвідувально-підбивній діяльності, зовнішнім загрозам національній безпеці України, кіберзагрозам, дезінформації, корупції тощо.

Правові засади запобігання іноземному втручанню визначені Законом України «Про національну безпеку України» та конкретизовані в законах: «Про Службу безпеки України», «Про розвідку», «Про Службу зовнішньої розвідки України», «Про боротьбу з тероризмом», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про контррозвідувальну діяльність», «Про Державне бюро розслідувань».

Передумовою запровадження цілісного механізму протидії іноземному втручанню в Україні стане ратифікація Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних комерційних угодах, прийнятої Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD) 21 листопада 1997 року.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*

²⁴ Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо привілеїв, імунітетів і пільг, наданих Організації та Офісу Організації в Україні: Закон України від 06.02.2023. № 2900-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2900-20#Text>